

Onderwijs
& Kwaliteit

Handreiking Borgen eindniveau

Een hulpmiddel voor examencommissies, directie en management om het eindniveau te borgen van de opleiding.

In december 2012 heeft de dienst AMC van de Hogeschool Rotterdam een onderzoek uitgevoerd naar het functioneren van de examencommissies. Uit het AMC onderzoek is gebleken dat opleidingen en examencommissies nog onvoldoende gebruik maken van beschikbare borgingsmechanismen zodat geen aantoonbare zekerheid gegeven kan worden of het Hbo-niveau wordt behaald. In de WHW en het accreditatiekader staat niet helder beschreven wat onder borgen eindniveau wordt verstaan. De diensten ABZ, AMC en O&K hebben het onderwerp besproken. Dat heeft geleid tot deze handreiking borgen eindniveau. Het is uitdrukkelijk een hulpmiddel voor examencommissies, directeuren en onderwijsmanagers en dus geen verplicht kader.

Update 2015 naar aanleiding van het rapport Beoordelen is mensenwerk (Vereniging Hogescholen – Daan Andriessen, 2014)

Examencommissie

Een examencommissie borgt het eindniveau door:

- Een uitgewerkte mandatering van de examencommissie aan de toetscommissie(s), voorzien van een heldere opdrachtbeschrijving (zie voorbeeld [IVG](#) + [CMI](#)). Toetscommissies evalueren de toetstechnische kwaliteit van de toetsen waarin het eindniveau wordt getoetst (Klik [hier](#) voor de handreiking borgen toetskwaliteit).
- [Een profiel en procedure voor het benoemen van examinatoren](#).
- Een steekproefsgewijze check van het afstudeerprogramma (de procedures en toetsen waarin het eindniveau wordt getoetst). Hoe de examencommissie dit doet, moet worden vastgelegd in een procedure met goede verslaglegging
 - [voorbeeld CMI](#),
 - [Checklist kwaliteit afstudeerprogramma](#),
 - [voorbeeld Windesheim](#)).
- Een goed samenspel tussen examencommissie/ toetscommissie, directie en management. Onder andere door:
 - het [proces van curriculumontwikkeling](#) uit te voeren zoals vastgelegd in het Rotterdams Procesmodel (zie [proces 2.30.11 Curriculum algemeen](#));
 - op de achterkant van het diploma de examenonderdelen op te nemen waarin het eindniveau is getoetst. Dit dient consistent te zijn met het OER;
 - afstemming tussen de directie/ management en de examencommissie over o.a. uitkomsten check eindniveau;
 - afstemming over de invulling van de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de examencommissie.

Directie/ onderwijsmanagement

De directie/ onderwijsmanagement borgt het eindniveau door:

- Toetsbare eindkwalificaties:
 - [HR-visie op eindniveau](#)
 - [Toetsbare eindkwalificaties](#)
- Een OER waarin is benoemd in welke cursussen het eindniveau wordt getoetst (dit is het afstudeerprogramma).
- In het toetsbeleid of het toetsplan te beschrijven op welke wijze het eindniveau wordt getoetst en hoe de kwaliteit van de toetsing wordt gerealiseerd en geborgd, in lijn met het Hogeschool toetsbeleid
 - [Hogeschool toetsbeleid](#),
 - [voorbeeld toetsbeleid CMI](#)
 - [Handreiking \(stappenplan\) toetsplan](#), zie ook [HINT](#) pagina
- Een heldere beoordelingsprocedure voor de toetsen waarin het eindniveau wordt getoetst met beoordelingscriteria die zijn afgeleid van de eindkwalificaties en de inzet van twee examinatoren (eventueel externe examinatoren) (zie de [Handreiking afstuderen O&K](#))

- [Een profiel voor de leden van de examencommissie](#), aangevuld met een zorgvuldige benoemingsprocedure.
- Facilitering van examencommissie en toetscommissies met tijd.
- Het organiseren van het 'vreemde ogen dwingen' principe, zie [rapport Vreemde Ogen Dwingen](#) en [Notitie HR externe validering](#) door o.a.:
 - Het instellen van een brede examencommissie waarin alle opleidingen zijn vertegenwoordigd;
 - Het voorleggen van een selectie van de afstudeerwerken aan externe deskundigen.
- Kalibratiebijeenkomsten te organiseren die borgen dat examinatoren eenzelfde beeld hebben van het eindniveau en de interpretatie van de beoordelingscriteria.
- Deskundigheidsbevordering te organiseren voor docenten/ examinatoren en toetscommissies op het gebied van toetsing en beoordeling, zie [open aanbod](#).
- Werkveld- en alumnionderzoek uit te voeren waarin wordt gevraagd naar tevredenheid over het niveau van afgestudeerden. Op basis van dit onderzoek worden verbeteringen gerealiseerd.